

Antibioticabeleid

Roeselare-Menen

- Waarom een eigen beleid naast zoveel nationale en internationale richtlijnen?
- Waar blijft onze therapeutische vrijheid (houding van de Orde van Geneesheren)?
- Wat betekent een strikt antibioticabeleid in het ziekenhuis als erbuiten alles mag?
- Is resistentie een probleem als er toch andere en betere antibiotica op de markt komen?
- Is preventie (standaard voorzorgsmaatregelen) geen betere optie dan achteraf de schade op te volgen?

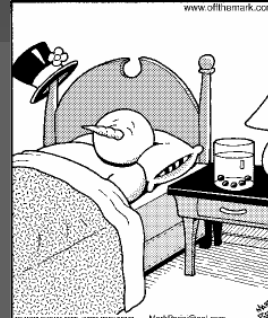
Antibioticabeleid: waarom een eigen beleid?

- Eigen flora met eigen resistentieprofiel gebonden aan AB verbruik binnen en buiten het ziekenhuis, aan patiëntenprofiel en lokale epidemiologie (MRSA,...)
- Optimale behandeling van de individuele patiënt via eenvoudige schema's
- resistentiebeheersing
- Kostenbeheersing: sinds de forfait (2006) ook rechtstreeks voelbaar voor het ziekenhuis
- Wettelijke verplichting van het comité voor ziekenhuishygiëne, nu aangemoedigd door het oprichten van een gesubsidieerde antibioticabeleidsgroep sinds 2002

Antibioticabeleid: hoe?

Wie "bezit" het probleem?

■ De patiënt?

■ De behandelende arts?

■ Het management?

■ De overheid??

"The originator of guidelines is difficult to determine. I used to believe that it was Moses and his Ten Commandments, a set of rules that have not achieved full implementation"

Peter. A. Gross: Practice Guidelines for Infectious Diseases: Rationale for a Work in Progress. Clin. Infect. Dis. 1998; 26: 1037-41

Antibioticabeleid: keuze van een product

- Activiteit-werkingspectrum van een antibioticum
- Dosis en intervallen
- Farmacokinetiek/dynamiek en interacties
- Profiel van de opgenomen patiënten
- Bijwerkingen en toxiciteit (en noodzaak van monitoring)
- Gevolgen voor de normale flora
- Bestaande gewoontes
- Gebruiksvriendelijkheid (aantal toedieningen per 24 uur)
- Mogelijkheid van overschakelen van IV naar PO
- Kostprijs: product + infuus + personeel + labo
- Afwezigheid van een gelijkaardig product

Antibioticabeleid: introductie nieuw product

- Is er een vraag tot opname van een nieuw product?
- Medisch (klinisch) bewezen en substantieel hoger succes
- Bewezen minder nevenwerkingen indien gelijkwaardige producten
- Ecologische of financiële voordelen indien gelijkwaardige producten

Antibioticabeleid: restricties en correcties

- Via restrictief antibiogram ?
- Via gemotiveerde voorschriften voor reserveproducten ???
- Antibiotic cycling???
- Producten voor profylaxe niet in de behandeling en vice versa
- Bepaalde producten gereserveerd voor bepaalde diensten
- Contacten labo-kliniek ("probeer geen waterputten aan te prijzen als je de malaria niet behandelt") en de kracht van de casuïstiek
- Rondgang op de diensten door microbiologen en verpleging ziekenhuishygiëne
- Waarschuwingssysteem vanuit de apotheek

Antibioticabeleid: empirische schema's

- Sepsis van thuis: Augmentin® (+aminosuiker)
- Sepsis van het ziekenhuis: Rocephine®
- CAP: Zinacef® of Augmentin®
- Bronchopneumonie in het ziekenhuis: Rocephine®
- UTI: ofloxacine tenzij na multipele behandelingen met een quinolone
- Peritonitis: Meronem®

Antibioticabeleid: feed-back

- Tweemaandelijks rapport van de "antibioticabeleidsgroep"
- Jaarlijks verslag van verbruik met commentaar door apotheker D. Castelein (geen nationale "software")
- Voorbeeld: site Roeselare 2006 t.o.v. 2005:
  - "De afname met 13,79 % voor een waarde van 268.023,19 € is indrukwekkend"
  - "De sterke afname van de omzet aan antibiotica is deels te wijten aan een verlaagd verbruik en anderzijds aan gevoelige prijsdalingen"
  - "Het aantal DDA/100 ligdagen is opvallend lager tijdens het tweede semester, vooral bij parenterale toediening"
- En de feed-back van de overheid?

Antibioticabeleid: + en - punten en vragen

- Empirische behandelingschema's worden jaarlijks nauwelijks veranderd.
- Bij urosepsis gebruiken wij empirisch temocilline.
- Wij zijn grote clindamycineverbruikers en dat is nooit anders geweest.
- Ceftriaxone bij ziekenhuisverworven infectie van onbekende oorsprong houdt stand. Ceftazidime is nog altijd eerste keuze bij infecties door *Pseudomonas aeruginosa*.
- Antifungische middelen worden zelden gebruikt op ICU.
- MRSA is niet echt een probleem op ICU.
- Ciprofloxacin en levofloxacin zijn niet opgenomen in het formularium. Ook itraconazole wordt zelden gebruikt. Telithromycine kennen wij zelfs niet. Er is niet veel vraag naar linezolid.
- Wanneer kan iemand overgaan van IV naar PO?
- Hoe lang duurt een normale kuur met antibiotica?
- Is er een verband tussen het quinoloneverbruik en het optreden van *Clostridium difficile* geassocieerde diarree?
- Hoe staat het met ons meropenemverbruik?
- En de maagzuurremmers?

En de preventie? Handhygiëne!!

- Handhygiëne campagnes nationaal en lokaal
- Gebruik van alcogel is een keerpunt geweest
- Vernieuwde belangstelling in de literatuur
- Bewustwording van het publiek
- Zou ook buiten het ziekenhuis bij behandeling van zieken een prioriteit moeten zijn
- Komt ook de zorgverleners ten goede

Opdat we aan onze patiënten
kunnen zeggen:

« U bent in goede handen... »

Preventie van nosocomiale infecties en
beheersing van microbiële resistentie
door de promotie van handhygiëne

Een 2e nationale campagne

Impact verbetering naleving HH op nosocomiale infecties en beheersing resistentie

Pittet et al. Lancet 2000;356:1307-12

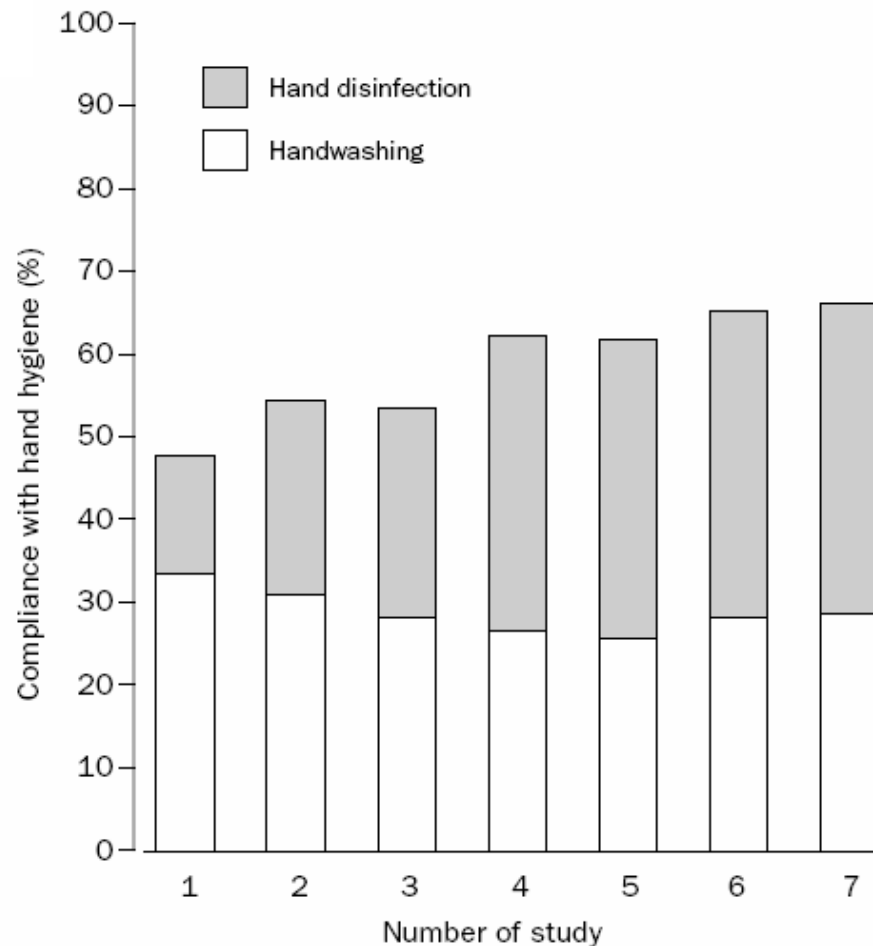

Figure 1: Hand-hygiene compliance trend during seven consecutive hospital-wide surveys, University of Geneva Hospitals, 1994-97

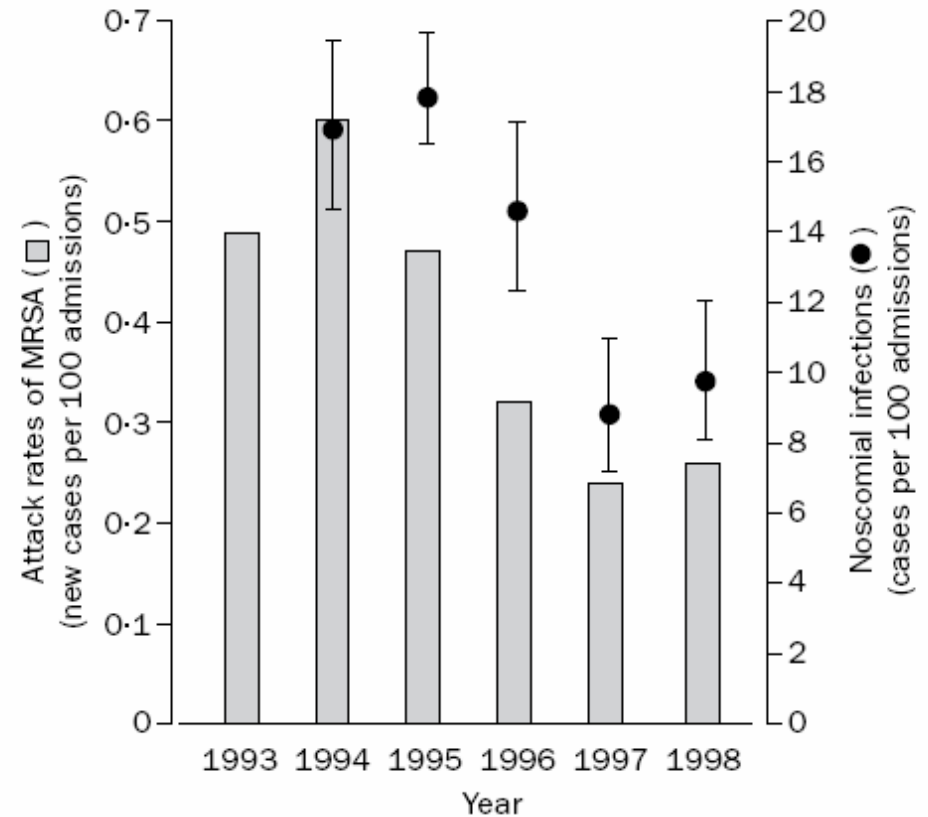
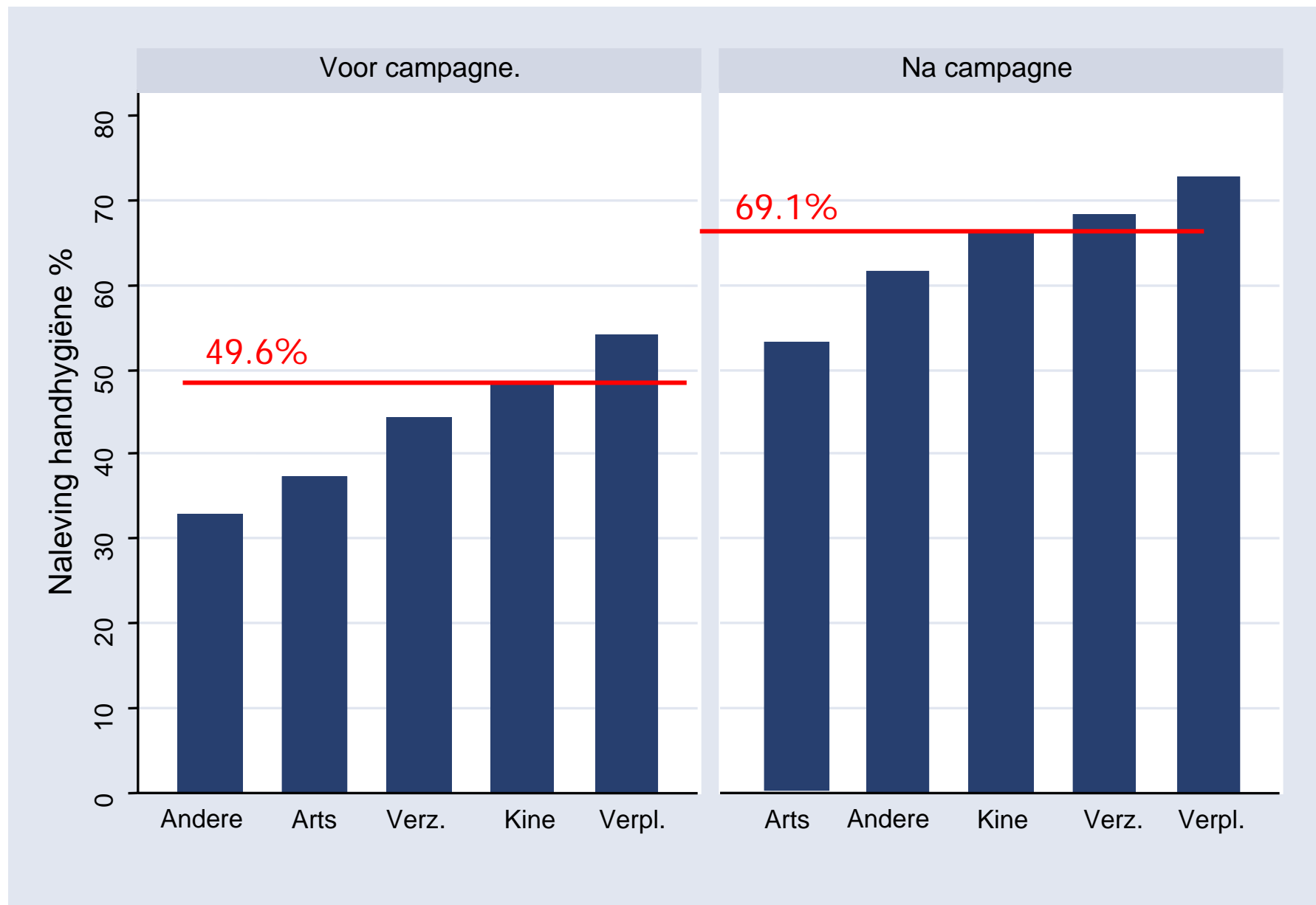

Figure 3: Trends in prevalence of nosocomial infections and annual attack rate of MRSA, 1993-98, University of Geneva Hospitals

Naleving handhygiëne vóór en na campagne, volgens beroepsgroep

Onze resultaten

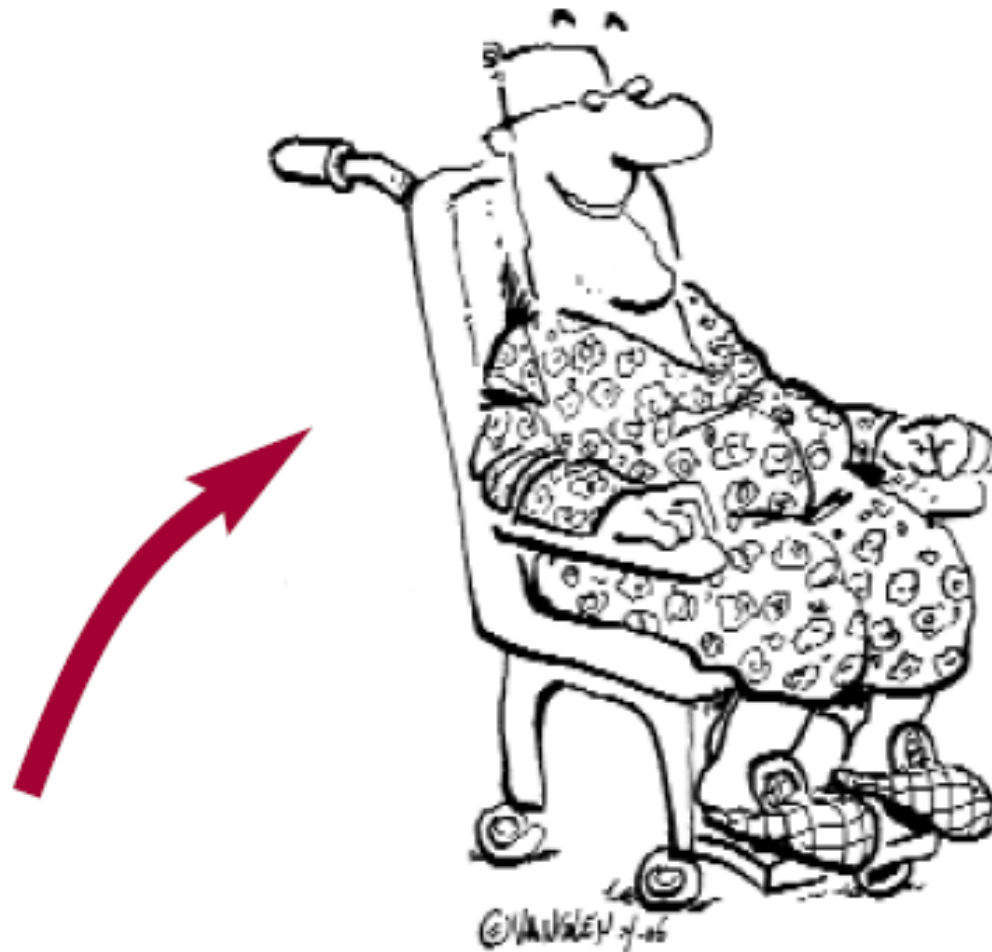
Vóór 44,3 %

Na 68,3 %

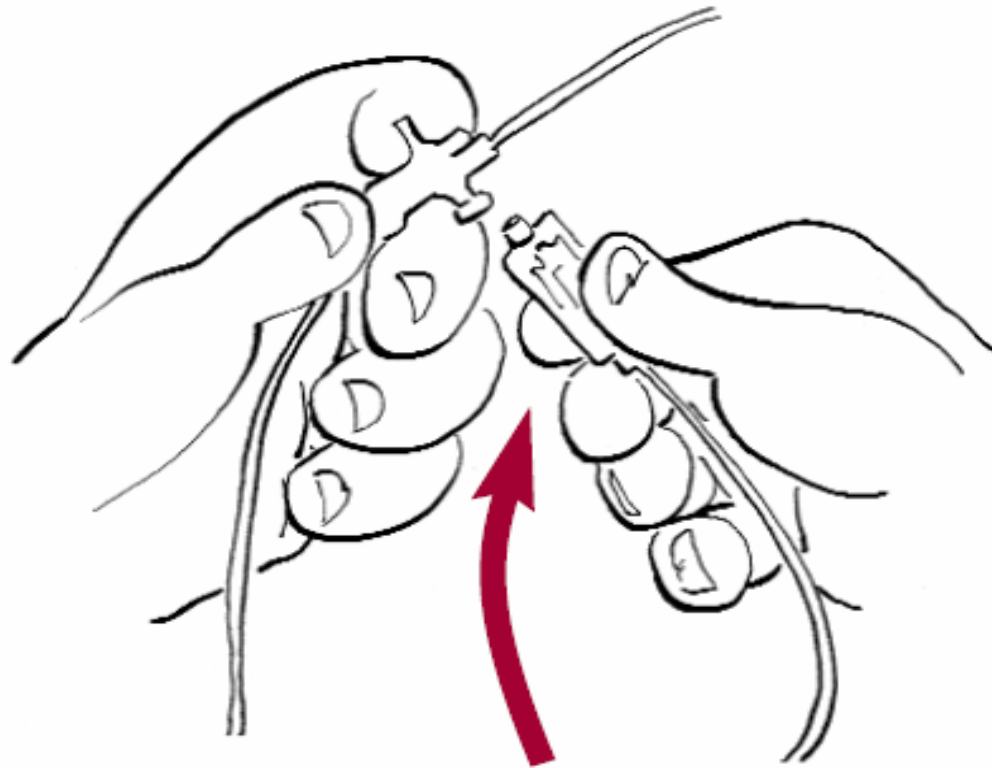
© VAUGHEN-Y.

VÓÓR patiëntencontact

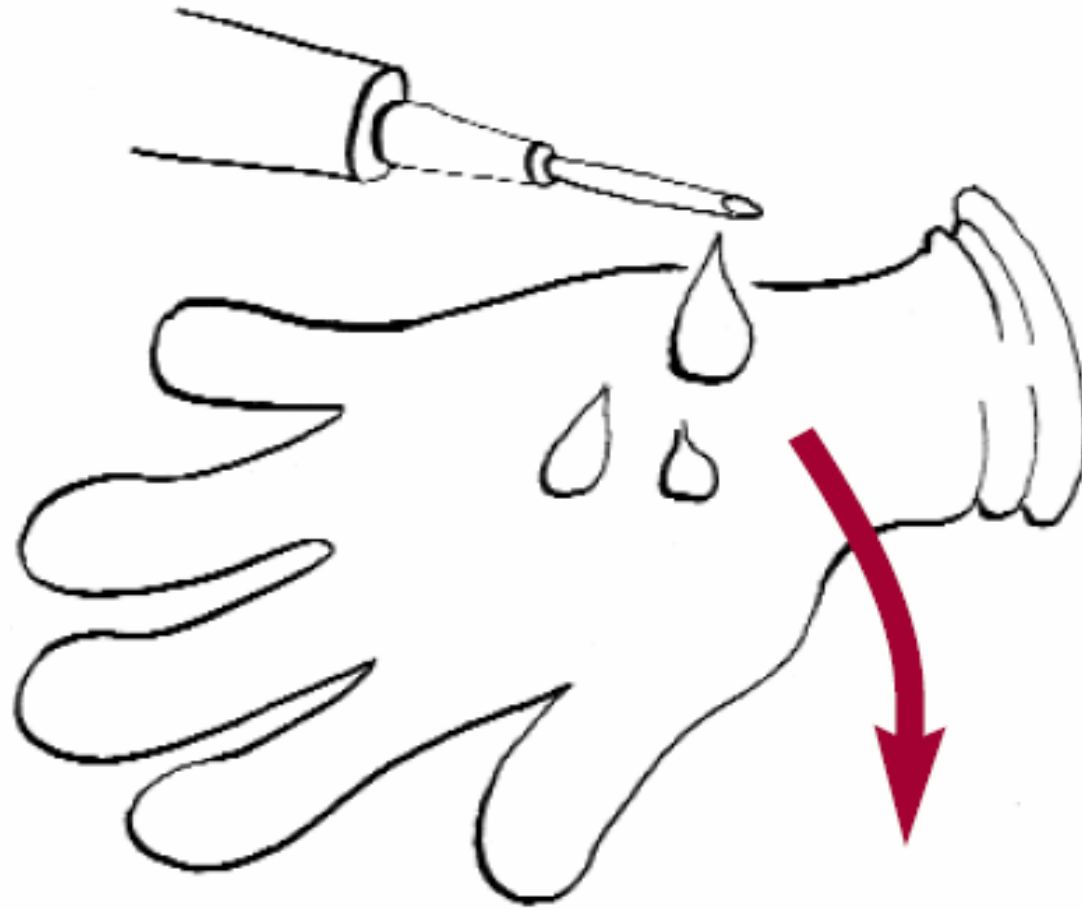

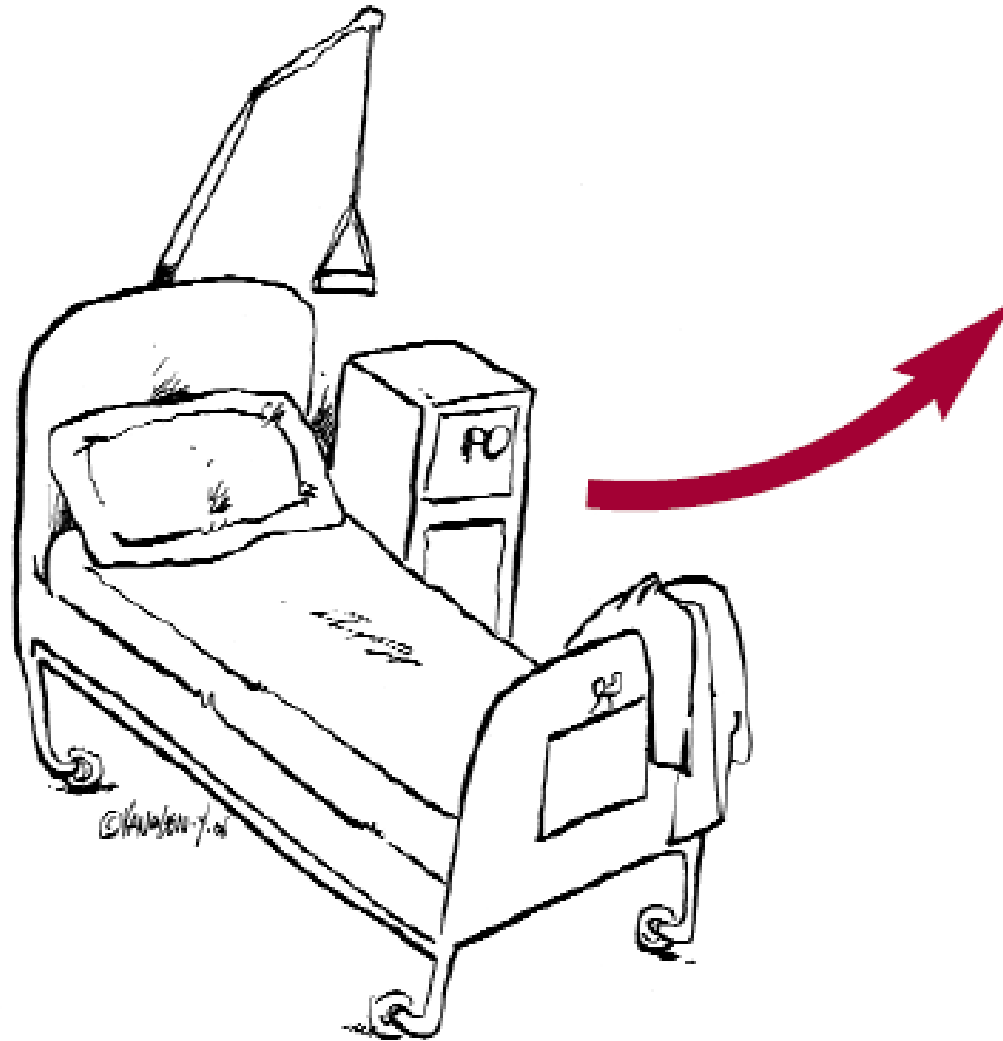
VÓÓR een zuivere of invasieve handeling

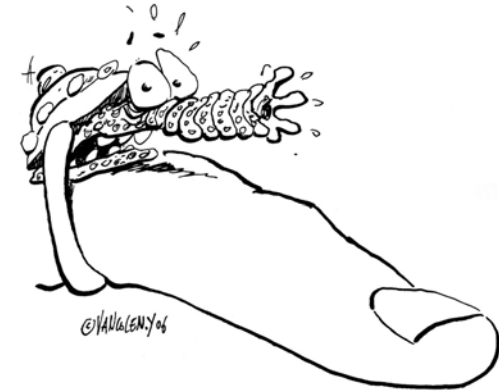
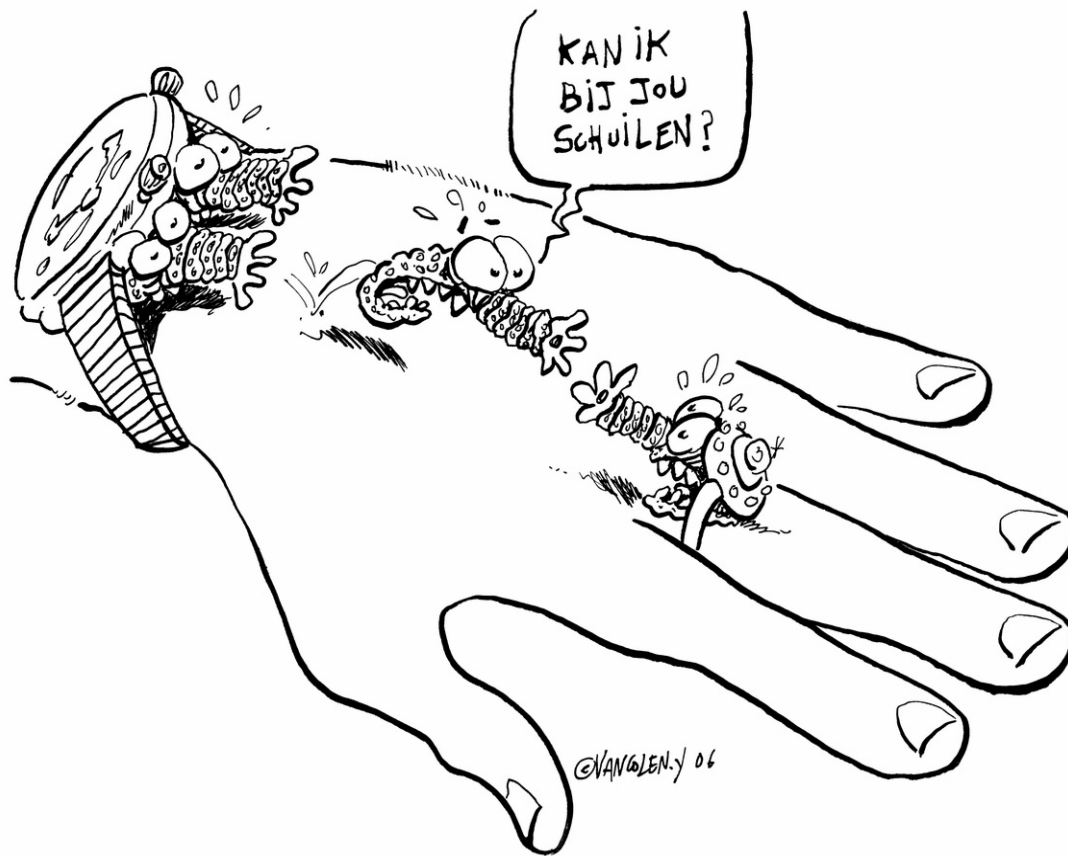
NA blootstelling aan lichaamsvochten of slijmvliezen

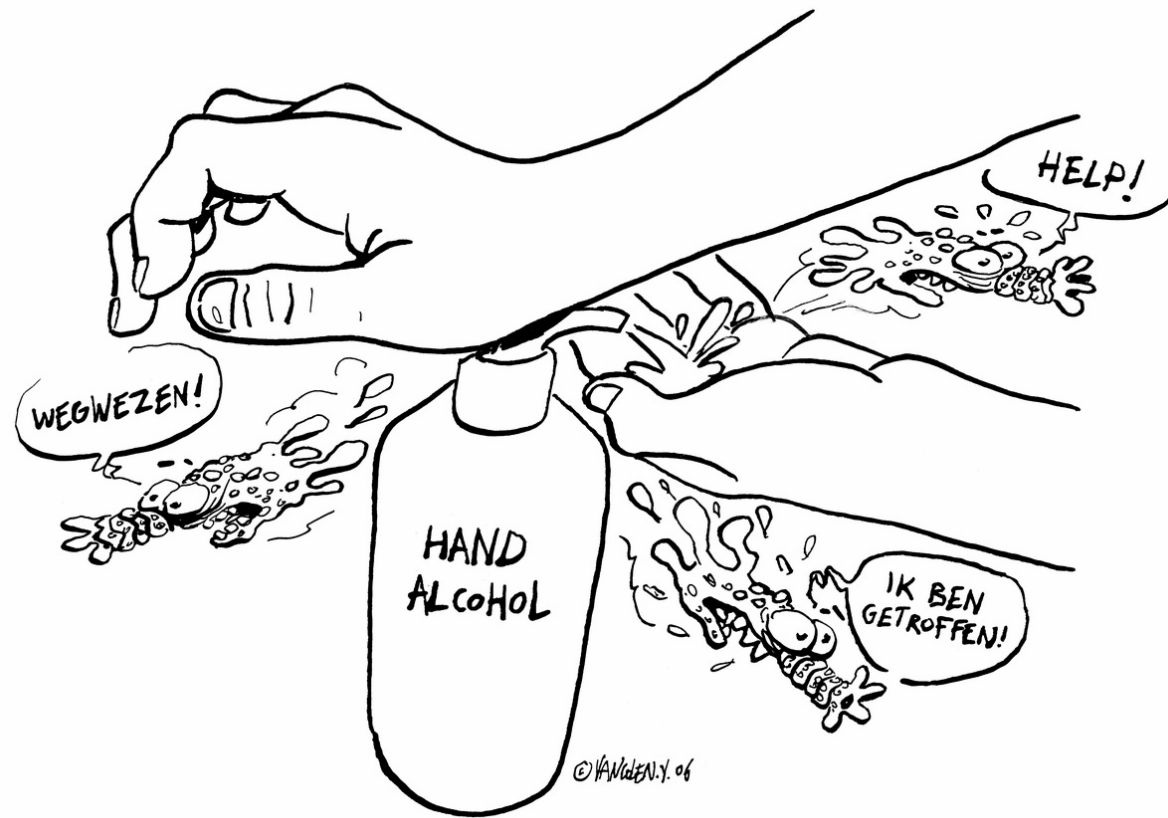
NA contact met de directe patiëntenomgeving

Geen juwelen, uurwerken, kunstnagels, nagellak,...

Met een pompflacon

Neem een ruime hoeveelheid handalcohol en wrijf de handen gedurende 30 seconden in op volgende wijze:

Zones die vaak worden vergeten bij toepassing van handhygiëne

 Zones en partie oubliées

 Zones fréquemment oubliées

Selon L.J. Taylor, BRN, SMC, Nursing Times, January 12, 1978

Effect van handontsmetting (handalcohol) op de huidflora

**Voor
ontsmetting**

Na ontsmetting

Voordelen van handalcohol

- Doeltreffender dan water en zeep
- Ook werkzaam tegen nosocomiale pathogenen
- Snelle werking en snel uitgevoerd (30 seconden)
- Bevordert de naleving van handhygiëne
- Geen wastafel nodig
- Minder vervuilend voor het milieu
- Steeds binnen handbereik
- Minder irriterend voor de huid

Boyce JM. Infect Control Hosp Epidemiol 2000;21:438-441

Daschner Fr. Am J Infect Control 2000;28: 386

Het enige nadeel

Handalcohol bevat geen reinigende bestanddelen. Indien de handen (zichtbaar) bevuild zijn, moeten zij eerst worden gewassen en vervolgens ontsmet.

Quiz: inlogprocedure

- Webbased: <https://www.iph.fgov.be/handhy> of via www.nsih.be
- NSIH-code en paswoord voor instelling: te bekomen via de campagne-verantwoordelijke van eigen instelling (toegekend door het WIV)
- Nickname: kies zelf een unieke naam (bv Marc07) en onthoud deze voor vergelijking van uw score vóór en na informatiesessie

Antibioticabeleid: het gezond verstand

- Antibioticabeleid is niet los te koppelen van infectiebeleid en ziekenhuishygiëne
- Infectiologie + ziekenhuishygiëne + antibioticabeleid: het geheel is meer dan de som van de onderdelen

Dit is de visie in het:

